

Bohoslužby 1. 1.2023 Libštát – Petr Hudec

Shromáždili jsme se ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého. Amen

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

Bůh je naše útočiště i síla ve všelikém soužení pomoc vždycky hotová.

Píseň: 640

Modlitba

Čtení: Kaz 3, 1-8

Píseň: 316

Text: Poslední sloka písně 619 – Svou ruku do dlaní silnějších, než je mé doufání, já vložím s dechem posledním, za řekou času zemi zřím.

Milé sestry a bratři!

Dnes máme 1. leden, začátek nového roku. Spolu se Silvestrem je to pro společnost významný den, předěl času. Na Silvestra se lidé radují, často popíjejí do rána a na prvního po probdělé noci vyspávají. K Silvestru a Novému roku patří ohňostroje. Vzpomínám na slova Marka Ebena, která jsem od něho kdysi slyšel, že těmi ohňostroji se lidé pokoušejí posvítit si do budoucnosti, aby věděli, co je čeká. Jenže to nejde. Nikdo neví, co nám přinese nový rok, jaký bude. Protože člověk není pánem času. Nemůže si zařídít, jaký ten čas bude. Jistě, můžeme si něco přát, ale to je tak asi všechno. A o tom píše kazatel, jehož báseň o časech jsem si vybral jako text dnešního kázání.

Všechno pod nebem má svůj čas, píše kazatel a pokračuje sedmi příklady. Sedmička je v bibli číslo úplnosti. Tady znamená, že se kazatel pokouší vybrat pro své tvrzení příklady, které obepínají celý život člověka: Je čas rodit i čas umírat, čas vysazovat a čas vytrhávat. Rození a umírání jsou prvním a posledním časem lidského života. Člověk se narodí a otevírá se před ním čas života, čas nových a nových možností a pak nastává čas umírání, kdy si člověk uvědomuje svou pomíjivost, křehkost, to, že není všemohoucí. K moudrosti patří toto přijmout. Je čas vysazování a vytrhávání. To je vlastně stejný příklad z přírody. Je čas vysadit vinici a když zplání, přestane plodit, když splnila svůj úkol, tak je čas révu vytrhat. Je čas zabíjet i léčit, čas bořit a budovat. Kazatel tímto druhým příkladem, kterým dokumentuje, že vše má svůj čas, myslí na Boží soud nad lidem Izraelským a na spásu tohoto lidu. Tím časem zabíjení myslí na vítězství Babylóna nad Izraelem, má na mysli konkrétní historickou událost, ne tak vzdálenou. Myslí na spousty mrtvých, rozboření chrámu i města, myslí na odvěčení izraelských elit do zajetí. Proroci nabádali ten čas přijmout jako čas Božího soudu nad neposlušností Izraele. Ale tento čas nebyl poslední. Potom přišel čas léčení, čas spásy. Otevřela se možnost návratu ze zajetí. Znovu vybudování Jeruzaléma, chrámu, kterého se mnozí Izraelci chopili.

Je čas plakat i čas smát se, čas truchlit a čas tančit. Tento příklad můžeme vztáhnout na celý lidský život. V životě přicházejí chvíle radostné, člověk zažívá úspěch, uzdravení, dotkne se ho štěstí: Je čas se smát, tančit. Ale v životě tyto časy střídají chvíle těžké, úmrtí blízkého člověka, nemoc, bolest, rozchod. Přichází čas pro pláč a truchlení. Tak to v životě chodí. Sice někdo říká, že existuje recept na to, jak si zajistit stálé štěstí. Nevěřte tomu. To je nebezpečná pitomost. Je čas pláče, je čas radosti a smíchu. Když nás zastihne štěstí, děkujeme Bohu, když nás navštíví čas smutku, prosíme o sílu, abychom ten čas zvládli.

Je čas rozhazovat kamení a čas sbírat kamení, je čas objímat i čas objímání zanechat. K životu patří i sex. A o tom je tento příklad. V midraši čteme, že čas rozhazovat kameny je čas, kdy je tvoje žena nečistá, čas kameny sbírat, to je doba, kdy je tvoje žena čistá. Jinak pověděno je čas pro sexuální zdrženlivost a čas pro sexuální aktivitu, čas objímat ženu a čas objímání

zanechat. A znovu bych to vztáhnul na celý běh života. Je čas mládí a stáří. Čas, k němuž patří sexuální aktivita a je důležitá, a je čas kdy, už důležitá není.

Je čas hledat i čas ztrácet, čas střežit a pouštět. Kazatel myslí na lidské vztahy. Je čas hledání partnera, partnerky na celý život. A když člověk nalezne toho pravého tu pravou, s kterým, s kterou chce nést vše dobré a zlé v životě, má takový vztah střežit, pečovat o něj. Ale bohužel se může stát a stává se to, že se vztah muže a ženy rozpadne. To pak nezbyvá než udělat tlustou čáru za minulostí, pustit se minulosti a podívat se kupředu, odhodit, co bylo, a soustředit se na nové hledání. Zkrátka je čas hledat a střežit i čas ztrácet a odhazovat, pouštět.

Je čas roztrhávat a sešívát, čas mlčet i mluvit. V Izraeli byl takový zvyk na znamení smutku a pokání roztrhnout svůj šat. Ale kazatel píše: je čas pokání, roztržení šatu a čas šat sešít, povstat, umýt si tvář a vykročit k novým úkolům. V Bibli k tomu máme hezkou ilustraci z příběhu o králi Davidovi. Prorok Nátan Davidovi předpověděl, že kvůli jeho hříchu zemře jeho syn, kterého měl s Batšebou, ženou Uriáše. Dítě opravdu smrtelně onemocnělo. David roztrhnul svůj plášť a tvrdě se postil, nikdo ho nedokázal pozvednout. Sedmého dne dítě zemřelo. A David vstal ze země, umyl se, převlékl si oděv, vešel do Hospodinova domu a klaněl se. A potom vstoupil do svého domu, požádal o chléb a jedl. Služebníci se divili: Jak můžeš takto jednat? Dokud bylo dítě naživu, postil ses, plakal. Jakmile zemřelo, vstaneš a jíš chléb. Odvětil: dokud dítě žilo, postil jsem se a plakal, neboť jsem si říkal: Kdoví, zda se Hospodin nade mnou neslituje a zda dítě nezůstane naživu. Teď zemřelo. Proč bych se měl postit? Což ho můžu ještě přivést zpět? Já půjdu k němu a ono se ke mně nevrátí. Je to trochu drsný příběh, ale je z něj jasné, co má kazatel na mysli. Je prostě čas truchlení, pokání, postů a k tomu patří čas mlčení a pak je čas povstání. Člověk nemůže a nemá truchlit do nekonečna.

Je čas milovat i čas nenávidět, čas boje a čas pokoje. Milování a nenávisť jsou emoce. mezi nimiž je jen tenká hranice. Milujete a pak zažijete zradu, milovaný vás podvede, zradí a přichází čas nenávisť. Ne, netrvá věčně, ale těžko se mu vyhnete. Člověk to nezvládne. A je čas boje a pokoje. Dá se to myslím vztáhnout na současnou situaci. Je čas boje, nelze z něj vystoupit, neboť by to znamenalo podlehnout agresorovi, dát mu území, na které si brousil zuby, ustoupit zlu. Myslím na Ukrajinu, teď je bohužel čas boje. Ještě nenastal čas pokoje. Ale smíme doufat, že nastane.

Jsme u konce. Kazatel svou básní, že vše pod nebem má svůj čas, nás chce vést k životní moudrosti. Řekl bych k praktické moudrosti. Aby člověk rozpoznal čas, chvíli pro mlčení a mluvení, pro čekání a aktivitu, aby rozpoznal své možnosti i chvíli příhodnou. Tuto báseň židé čtou při důležitých životních předělech, aby si uvědomili omezenost lidských sil. Aby dokázali přijmout život, jaký je v celé jeho pestrosti, rozmanitosti, složitosti i absurditě, ale neztratit naději.

Kazatel má pravdu, ale v jeho básni chybí to nejpodstatnější. Bůh! Ano, časy se mění a vše pod nebem má svůj čas, ale mořem času nás provází Bůh. A my můžeme svoji ruku vložit, třeba s dechem posledním, do jeho dlaní, silnějších, než je naše doufání a takto plout s pohledem upřeným za řeku času, k zemi zaslíbené, k nebeskému domovu. Amen.

Píseň: 619

Ohlášky:

Píseň: 620

Modlitba, posláni a požehnání

Píseň: 618

